

P R O T O K O L L
fra
møtet i Omsetningsrådets arbeidsutvalg

tirsdag 10. februar kl. 10:00

(Møte nr. 1 2004)

Møtet ble satt kl. 10:00

Til stede: Ottar Befring (leder), Steinar Hauge, Harald Mork, Geir Grosberg og Bjarne Undheim

Fra SLF: Haavard Elstrand, Håvard Mjelde, Tor Erik Jørgensen, Nina Strømnes Rodem, Roald Nes, Randi Evju Schweigaard, Bjørn Skjeppe, Tora Sandbu, Hilde-Kari Skarstein, Christian Wormstrand, Hanne Klægstad, Sigrun Rødset og Anne Bakke

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

1. DAGSORDEN

Vedtak:

Dagsorden godkjennes uten merknader.

2. GODKJENNING AV PROTOKOLL

Vedtak:

Protokollen fra møtet i Arbeidsutvalget 5.12.2003 godkjennes.

Innhold:

3.	Faglige tiltak i fjørfesektoren- Disponering av ekstra FoU-midler i 2004 ”Kilder til Campylobactersmitte i slaktekyllingbesetninger og krysskontaminering på fjørfeslakteri”	3
4.	Avsetningstiltak i fjørfesektoren – Oppgave over leveranser av overskuddsegg til Prior Eggprodukter fra ikke-samvirkebaserte eggpakkerier, 2. halvår 2003.....	4
5.	Faglige tiltak kjøtt- Søknad om utvidelse av budsjettet for 2004	5
6.	Markedsregulering melk – Prisnedskrivning av smørølje 2. halvår 2003	6
7.	Avsetningstiltak hagebruk – Oppgave over reguleringslagring av eple kl. 1 av 2003 års avling	7
8.	Avsetningstiltak hagebruk – Oppgave over levering av eple kl. 1 av 2003 års avling til fabrikk.....	8
9.	Avsetningstiltak hagebruk – Oppgave over prisnedskrivning av potetsprit 2. halvår 2003.....	9
10.	Mellomfinansiering ved omsetning av melkekvoter.....	9
11.	Markedsregulering melk – Oppgave for administrasjonsgodtgjørelse for 2. halvår 2003.....	11
12.	Avsetningstiltak i melkesektoren – Synnøve Finden ASAs klage av 30.04.02 over vedtak i Omsetningsrådet 26.10.01 og 03.04.02 vedr. korreksjon av reguleringseksport av hvitost for perioden 01.07.97-30.06.00	13
13.	Oppnevning av varamedlem i Omsetningsrådet	17

3. Faglige tiltak i fjørfesektoren- Disponering av ekstra FoU-midler i 2004 ”Kilder til Campylobactersmitte i slaktekyllingbesetninger og krysskontaminering på fjørfeslakteri”

Omsetningsrådet vedtok 5. desember 2003 budsjett for faglige tiltak i fjørfesektoren for 2004. I budsjettet inngår kr 800 000 på posten ”ekstra FoU”.

I brev av 12. januar 2004 søker Fagsenteret for fjørfe om godkjenning til å disponere kr 400 000 til prosjektet ”Kilder til Campylobactersmitte i slaktekyllingbesetninger og krysskontaminering på fjørfeslakteri”.

Handlingsplanen mot Campylobacter hos slaktekylling ble etablert i Norge våren 2001 som et samarbeid mellom forvaltning, vitenskapelige institusjoner og fjørfenæringen. Bakgrunnen er at forekomsten av campylobacteriose hos mennesker i Norge i mange år har vært stigende, og at rått fjørfekjøtt er identifisert som en viktig risikofaktor.

Handlingsplanen innebærer blant annet at alle flokker som skal slaktes blir undersøkt for Campylobacter en uke før slakting, og at tiltak settes i verk ved positive resultater for å hindre smitte til konsument. Resultatene så langt har vist at andelen positive flokker som kommer til slakt varierer med årstiden, samt at det er store variasjoner mellom besetninger. I tillegg er det kun ca. 50 % av de positive flokkene som identifiseres før slakting, dvs. at omtrent halvparten av alle flokker som er positive slaktes uten at man på forhånd vet at de er positive. Disse vil dermed ha potensial til å smitte ned slakteri og produkter uten at effektive tiltak kan settes i verk for å hindre dette.

Besetninger

Tidligere undersøkelser viser at det er flere forhold som har betydning for om slaktekylling smittes av Campylobacter på gården. Det er behov for systematiske undersøkelser for å finne hvilke kloner som overføres til kyllingen og dermed avdekke hvor det er viktigst å sette inn tiltak for å redusere smittepresset på besetningsnivå.

Slakteri

Flokker som er positive for Campylobacter og som slaktes tidlig, vil kunne kryssforurenses negative flokker som slaktes senere samme dag. Det er imidlertid lite kjent om alle slakt i den negative flokken forurenses og hvilket antall bakterier som kommer over på slaktene i den opprinnelig negative flokken. Det vil derfor være interessant å undersøke ”klonenes vei” gjennom slakteprosessen, undersøke hvor i prosessen forurensning skjer og om det er flere kloner som forurenser samme slakteskrott. Hovedmålet med denne delen av prosjektet er å finne hvor de mest kostnadseffektive tiltakene kan settes inn for å forebygge kryssforurensning på slakteri.

I følge Fagsenteret for fjørfe er det svært viktig for fjørfenæringen å finne svar på spørsmålene prosjektet tar for seg vedrørende smitte med Campylobacter i fjørfebesetninger og på slakteri. Campylobactersmittet kylling koster slakteriene store summer i form av kostbar fryselagring, kompliserende logistikk og problemer med for liten tilgang på fersk råvare.

Den daglige gjennomføringen og koordineringen av prosjektet vil gjøres av Norsk zoonosesenter. Felleskjøpet Rogaland Agder går inn som finansieringskilde og samarbeidspartner, og Prior Norges slakterier stiller seg til disposisjon for prøvetaking.

Prosjektet er finansiert med kr 700 000 fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og kr 600 000 fra næringa per år i de to første årene prosjektet skal pågå, og hhv. kr 500 000 og kr 600 000 det tredje året.

Fagstyret for Fagsenteret for fjørfe behandlet søknaden i møte den 17. november 2003, og vedtok å gå inn for prosjektet.

Søknaden har vært behandlet i Forskningsutvalget for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter, som anbefalte prosjektet og videresendte søknaden til Styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter. Styret vurderte søkerne for å være godt kvalifisert til å løse oppgaven, og søknaden ligger for øyeblikket inne til faglig vurdering hos Norges Forskningsråd

Statens landbruksforvaltning vil påpeke at søknaden p.t. ikke er ferdigbehandlet av Norges Forskningsråd. Imidlertid har Fagsenteret vurdert relevansen av prosjektet som høy, og det har også fått tilslutning i Forskningsutvalget for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter. Så fremt Norges Forskningsråd vurderer prosjektet til å holde et forskningsmessig tilfredsstillende nivå, har ikke SLF noen innvendinger og anbefaler at søknaden imøtekommes. Gjenstående beløp på posten "ekstra FoU" for 2004 vil dermed bli kr 400 000.

Med hjemmel i forskrift 25.09.91 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 3, gjøres følgende

Vedtak:

Med forbehold om godkjenning i Norges Forskningsråd godkjenner Arbeidsutvalget søknaden fra Fagsenteret for fjørfe om å bruke inntil kr 400 000 fra posten "ekstra FoU" til prosjektet "Kilder til Campylobactersmitte i slaktekyllingbesetninger og krysskontaminering på fjørfeslakteri".

4. Avsetningstiltak i fjørfesektoren – Oppgave over leveranser av overskuddsegg til Prior Eggprodukter fra ikke-samvirkebaserte eggpakkerier, 2. halvår 2003

I henhold til forskrift om godkjente eggpakkeries adgang til å levere overskuddsegg til Prior Norge 08.06.1995, kan det etterskuddsvis betales et pristillegg for usorterte leveranser utover et kvantum tilsvarende 5 % av det enkelte pakkeries totale innveide mengde. Prosentsatsen på 5 % av totalt innveid mengde skal tilsvare mengden med egg fra oppverpingsperioden som normalt utgjør produksjonen i de 5 første produksjonsukene. I disse ukene er eggene mindre og av mer ukurant størrelser enn i resten av produksjonsperioden. Pristillegget skal kompensere for leveranser utover 5% som vil være egg med høyere verdi enn Priors noteringspris for usorterte egg.

Det må derfor kontrolleres for størrelsen på leveranser til andre eggproduktfabrikker enn markedsregulators. Dersom denne leveransen overstiger 5 % av totalt innveid mengde gis det rett til tilskudd for hele leveransen til Prior Eggproduktfabrikk. Dersom leveransen til andre eggproduktfabrikker er mindre enn 5 % av innveid mengde, trekkes denne

manglende utnyttelsen av det innenlandske markedet fra det kvantum som er levert Prior Eggproduktfabrikk for å finne kvantum som gir rett til tilskudd.

Det forutsettes at andre avsetningskanaler er utnyttet før de uavhengige eggpakkeriene (eggpakkerier som ikke er tilknyttet eggsmvirket) kan påberope seg markedsregulators mottaksplikt. Bakgrunnen for de uavhengige eggpakkerienes rett til å levere overskuddsegg til markedsregulator, er at markedsregulator har enerett til å gjennomføre reguleringseksport.

Kvantumet godkjennes av arbeidsutvalget i Omsetningsrådet etterskuddsvis for hvert halvår for hvert pakkeri.

Med brev datert 20.01.2004 oversender Norgården AS søknad om godkjenning av leveranser av usorterte egg til Prior Eggprodukter i 2. halvår 2003.

Tabellen nedenfor viser total innveid mengde av egg 2. halvår 2003, samt 5 % av innveid mengde i samme periode. Tabellen viser videre de kvantum som er levert til AS Eggproduktfabrikken og Prior Eggprodukter. Disse tallene viser at det leverte kvantum overskuddsegg til Prior Eggprodukter fra Norgården AS er berettiget tilskudd. Alle tall er i kilo.

	Norgården AS
Totalt innveid, 2. halvår 2003	3 834 393
5 % av innveid kvantum	191 720
- Lev. til AS Eggprodukter	415 807
Manglende oppfylling av 5 %-kravet	0
Lev. til Prior Eggprodukter	415 545
Kvantum med pristillegg	415 545

Satsen for pristillegget i 2003 ble fastsatt i arbeidsutvalgets møte 08.09.2003. Prior Norge utbetaler pristillegget etterskuddsvis når arbeidsutvalget har godkjent kvantum som er berettiget et pristillegg.

Oppgaven fra Norgården AS er attestert av revisor.

Med hjemmel forskrift om godkjente eggpakkeriers adgang til å levere overskuddsegg til Prior Norge 08.06.1995 gjøres følgende

Vedtak:

Oppgaven over leveranser fra Norgården AS til Prior Eggprodukter på 415 545 kg for 2. halvår 2003 godkjennes. Leveransene gir rett til et pristillegg på basis av vedtatt sats. Pristillegget utbetales av Prior Norge.

5. Faglige tiltak kjøtt- Søknad om utvidelse av budsjettet for 2004

Omsetningsrådet vedtok 5. desember 2003 at det av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan anvendes inntil kr 53 306 000 til faglige tiltak i 2004.

I brev av 7. januar 2004 søker Fagsenteret for kjøtt om godkjenning til å utvide budsjettet for 2004 med kr 500 000 for utvikling av Sauekontrollen og Storfekjøttkontrollen.

Fagsenteret begrunner behovet for å utvide budsjettet med to forhold:

I handlingsplanen for 2003 var det forutsatt at det skulle utvikles rapporter på Internett. Tilbud ble innhentet fra tre ulike leverandører, men utvelgelsesprosessen har tatt lengre tid enn beregnet. I følge Fagsenteret har det vært krevende å se tekniske valg på dette området i sammenheng med mulige framtidige løsninger for en totalt internettbasert drift av kontrollene. Fagsenteret ønsker å legge til rette for en enklest og billigst mulig videreutvikling, og har derfor sett det som nødvendig å bruke mer tid på å kvalitetssikre valg av løsning.

Utviklingen i servicenivå hos Fagsenterets leverandør av databasedrift har gjort det nødvendig å sette i gang en vurdering av alternativer. I følge Fagsenteret har en gjennom 2003 redusert ressursforbruket til utvikling for å kunne takle engangskostnadene ved en eventuell overflytting innenfor ordinært budsjett. Også denne beslutningen har trukket ut i tid, blant annet fordi det har vært nødvendig å se dette i sammenheng med det ovenstående valget.

Fagsenteret foretok det endelige valg av leverandør i desember. Resultatet er imidlertid at det overførings- og utviklingsarbeidet som det var satt av ressurser til i slutten av 2003 først kan gjennomføres i første del av 2004. I følge Fagsenteret var ikke dette klart før etter at budsjettarbeidet for 2004 var ferdig, og vil komme i tillegg til øvrig planlagt utviklingsarbeid.

Fagsenteret for kjøtt har hatt et underforbruk på ca. kr 600 000 i forhold til budsjettet for 2003. Disse midlene var avsatt til utvikling av Sauekontrollen og Storfekjøttkontrollen, men av grunner beskrevet overfor er ikke midlene benyttet. Statens landbruksforvaltning vurderer Fagsenteret sin prioritering som fornuftig, og anbefaler at søknaden imøtekommes.

Med hjemmel i forskrift 25.09.91 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 3, gjøres følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår at Omsetningsrådet gjør følgende vedtak:

I forhold til Omsetningsrådets vedtak i sak 6 den 05.12.03, "Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for kjøtt- Budsjett 2004", utvides posten "husdyrkontrollen, utvikling" med kr 500 000 i 2004. Midlene skal gå til utvikling av Sauekontrollen og Storfekjøttkontrollen. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan det etter dette anvendes inntil kr 53 806 000 til faglige tiltak i 2004.

6. Markedsregulering melk – Prisnedskrivning av smørrolje 2. halvår 2003

Med brev av 27.01.04 sender TINE BA søknad om å få dekket prisnedskrivning av solgt smørrolje til margarinindustrien i 2. halvår 2003. Prisnedskrivningen har sin bakgrunn i

ønsket om gjøre melkefett konkurransedyktig i forhold til alternative oljeprodukter i margarinindustrien og redusere mengden med smør som reguleres til eksport.

I henhold til TINE BA sin oppgave er det solgt totalt 351 566 kg smørølje til TINE Meieriet Sør Kleppe.

Tabellen nedenfor er en oppstilling over oppgave og prognoser for 2. halvår i år, samt salget tilsvarende periode forrige år. Denne viser at salget er 177 tonn lavere enn prognosen, men omlag på samme nivå som salget i 2. halvår 2002. TINE BA opplyser at nedgangen i forhold til prognosene skyldes mindre andel smørølje i ulike ferdigprodukter av margarin på grunn av tilpasning til lavere pris på alternativt råstoff.

	Kvantum Tonn	Sats Kr/kg	Refusjonsbeløp 1 000 kr
Smørølje 2.halvår 03	351	5,73	2 014
Prognose 2.halvår 03	528		
Smørølje 2.halvår 02	359	5,20	1 866

Satsen for prisnedskrivning av smørølje for 2. halvår 2003 ble i Arbeidsutvalget 03.06.03 fastsatt til kr 5,73 pr. kg. Med utgangspunkt i denne satsen er den totale prisnedskrivningen for 2. halvår på kr 2 014 475.

Oppgaven er attestert av statsautorisert revisor.

Med hjemmel i forskrift 28.11.96 nr. 1478 om bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren § 13 gjøres følgende

Vedtak:

Oppgaven over kvantum prisnedskrevet smørølje til margarinindustrien i 2. halvår 2003 godkjennes, og kr 2 014 475 bevilges fra fondet for omsetningsavgift på melk.

7. Avsetningstiltak hagebruk – Oppgave over reguleringslagring av eple kl. 1 av 2003 års avling

I brev av 14.01.04 sender GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) oppgave over reguleringslagring av epler kl. 1 av 2003 års avling. Omsetningsrådet vedtok den 03.06.03 forskrift om tilskudd til reguleringslagring av epler i 2003.

Med hjemmel i forskrift om tilskudd til reguleringslagring av epler av avlingen i år 2003 vedtok Arbeidsutvalget den 07.10.03 følgende:

”For epler av avlingen i år 2003 blir det iverksatt reguleringslagring som omfattar inntil 1 500 tonn av klasse 1 av sortene Gravenstein (rød og vanlig), Lobo, K. Schneider, Elstar og Aroma (rød og vanlig).”

Det er utbetalt slik lagringsgodtgjørelse for reguleringslagringen:

Telldato	Kvantum, kg	Kr/kg	Kr
16.10.03 *	1.459.400	0,30	437.820
30.10.03 *	1.459.400	0,30	
16.11.03	329.000	0,45	148.050
30.11.03	113.200	0,45	50.940
Sum			636.810

* Lagringsgodtgjørelse gis for laveste kvantum ved telldatoene i oktober.

Reguleringslagringen av epler i 2003 er gjennomført i hht. vedtatt forskrift.

Oppgaven er revisorattestert.

Med hjemmel i forskrift om tilskudd til reguleringslagring av epler av 2003 års avling, vedtatt av Omsetningsrådet 03.06.03 gjøres følgende

Vedtak:

Oppgaven over reguleringslagring av epler av 2003 års avling godkjennes, og kr 636 810 bevilges av midler fra fondet for omsetningsavgift på hagebrukssektoren (Avsetningstiltak hagebruk og potet) til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS).

8. Avsetningstiltak hagebruk – Oppgave over levering av eple kl. 1 av 2003 års avling til fabrikk

I brev av 15.01.04 sender GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) oppgave over levering av eple kl. 1 av 2003 års avling til fabrikk. Omsetningsrådet vedtok den 03.06.03 forskrift for tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2003. Omsetningsrådet har vedtatt en økonomisk ramme på 5 mill. kroner for denne ordningen, der tilskuddet er kr 1,25 pr. kg eple kl. 1. I tillegg gis frakttilskudd avhengig av transportlengde.

Oppgaven viser at det totalt er utbetalt kr 289 048,40 i tilskudd til fabrikklevering av eple kl. 1 avlet i 2003. Av beløpet utgjør prisnedskrivningstilskuddet kr 280 950 og frakttilskuddet kr 8 098,40. Samla ble det levert 224 760 kg epler kl. 1 med tilskudd til fabrikk.

Fabrikkleveringen av epler kl. 1 er gjennomført i hht. vedtatt forskrift.

Oppgaven er revisorattestert.

Med hjemmel i forskrift for tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2003, vedtatt av Omsetningsrådet 03.06.03 gjøres følgende

Vedtak:

Oppgaven over fabrikkleveranse av epler kl. 1 av 2003 års avling godkjennes, og kr 289 049 bevilges av midler fra fondet for omsetningsavgift på hagebrukssektoren (Avsetningstiltak hagebruk og potet) til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS).

9. Avsetningstiltak hagebruk – Oppgave over prisnedskrivning av potetsprit 2. halvår 2003

HOFF Norske Potetindustrier (HOFF) sender i faks av 26.01.2004 oppgave over omsetningen av sprit i 2. halvår 2003. Oppgaven viser at det er omsatt 847 137 liter sprit som tilsvarer et tilskudd for prisnedskrivning av potetsprit på kr 5 929 959 (kr 7,00 pr. liter sprit, jf. jordbruksavtalen).

HOFF sender i faks av 26.01.2004 oppgaver over rektifisert sprit for 2. halvår 2003. Rektifisert volum av sprit som det søkes tilskudd til utgjør i perioden 885 113 liter. HOFF har utbetalt til Arcus et tilskudd på kr 2 212 783 (kr 2,50 pr. liter rektifisert sprit eks. mva.).

Totalt utgjør oppgaven for 2. halvår 2003 fra HOFF kr 8 142 742.

Tilskudd til prisnedskrivning og rektifikasjon av potetsprit utgjorde til sammen kr 10 838 039 for 1. halvår 2003. Forbruket av midler til prisnedskrivning av potetsprit i 2003 er relativt stort, og jordbruksavtalens bestemmelse, som sier at dersom satsene gir et behov som overstiger bevilgningen, skal rektifikasjonsbidraget reduseres, er anvendt. Jordbruksavtalen tillater at det utbetales inntil kr 3 pr. liter rektifisert sprit innenfor rammen som er avsatt til prisnedskrivning av potetsprit på 19 mill. kr. Arcus har mottatt et tilskudd på kr 3 pr. liter for 178 132 liter og kr 2,50 pr. liter for 1 528 452 liter i 2003.

Det er for 2003 bevilget kr 19 000 000 til prisnedskrivning av potetsprit over jordbruksavtalen. Tidligere bevilgede tilskudd til prisnedskrivning av sprit i 2003 og omsøkt tilskudd nå utgjør til sammen kr 18 980 781.

Oppgaver over omsetning av sprit og over rektifisert sprit er attestert av statsautorisert revisor.

Med hjemmel i jordbruksavtalen punkt 4.3 gjøres følgende:

Vedtak:

- Oppgavene fra HOFF Norske Potetindustrier om omsetning av potetsprit og om rektifisert sprit med tilskudd for 2. halvår 2003 godkjennes.
- Kr 8 142 742 føres som bevilget av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalens punkt 4.3 (statsbudsjettets kapittel 1150, post 70.11).

10. Mellomfinansiering ved omsetning av melkekvoter

I Jordbruksavtalen 2003-2004 inngått 21. mai 2003, står følgende:

”4.2 Finansiering av inndraging og omsetning av melkekvoter

Inndraging av melkekvoter finansieres med omsetningsavgift. Vedtak om inndraging av melkekvoter og prisfastsetting på kvoteomdelingen vedtas av avtalepartene.”

Jordbruksavtaleteksten skisserer to ulike økonomiske forhold;

1. Inndragning (kjøp) av melkekvoter som innebærer en ren utgiftspost for omsetningsavgiftsfondet.
2. Omsetning (kjøp og salg) av melkekvoter som i realiteten innebærer en rentefri mellomfinansieringsordning.

I forskrift 28.11.96 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 4 femte ledd står det at midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan nyttes til å finansiere inndraging av melkekvoter.

Adgangen til å bevilge pengene ligger således i utgangspunktet i jordbruksavtalen og er implementert i Omsetningsrådets forskrift slik at det formelle i henhold til omsetningslovens § 11 første ledd og passusen "*Pengane vert styrde av rådet.*" er oppfylt. Det er altså Omsetningsrådet som formelt sett skal bevilge pengene.

I denne konkrete saken knytter problemstillingene seg til omsetning av melkekvoter.

Det er i 2003 gjennomført omsetning av melkekvoter hvor totalt 452 kumelkprodusenter har solgt 30 mill. liter kumelkkvote. Av dette har staten kjøpt opp 70 % mens resten er omsatt privat. Staten har dermed kjøpt opp 21 mill. liter kumelkkvote, noe som utgjør 73,5 mill. kroner i kompensasjon til selgerne. Når det gjelder geitmelk har 18 produsenter solgt kvoten sin til staten. Staten har kjøpt opp 0,58 mill. liter noe som utgjør et kompensasjonsbeløp på 3,0 mill. kroner. Totalt må staten utbetale 76,5 mill. kroner i kompensasjon for salg av kvote i 2003.

I utgangspunktet skal omsetning av melkekvoter være en selvfinansierende ordning. Utbetaling av kompensasjon fra staten til selgere av kvote skal skje med midler staten har fått inn ved å selge den oppkjøpte kvotemengden til de gjenværende melkeprodusentene. I 2003 ble det sendt ut tilbud til kumelkprodusenter om at de kan få kjøpe 21,4 mill. liter kumelkkvote. Tilsvarende har geitmelkprodusenter som har søkt om å få kjøpe kvote, fått tilbud om å kjøpe 0,59 mill. liter geitmelkkvote. Dersom alle kvotekjøpere hadde tatt imot tilbudet om kjøp av kvote og betalt, ville det totalt utgjøre et beløp på 78,0 mill. kroner. Betalingsfrist var i slutten av januar.

En del av produsentene velger av ulike årsaker å *ikke* betale. Det oppstår derfor en situasjon der inntektene fra statens salg av kvote ikke dekker kostnadene ved utbetaling av kompensasjon til kvoteselgerne. Ikke betalt kvantum vil bli overført 2004 og solgt ut i neste omsetningsrunde.

Så lenge det er snakk om omsetning av melkekvoter, vil alle kvotene således på sikt bli solgt ut igjen. Omsetningsrådet vil ut fra denne ordningen, med tanke på omsetning av kvoter, i praksis anslagsvis ha utestående mellom to- og fem mill. kroner. Ut fra intensjonene i jordbruksavtalen yter Omsetningsrådet i prinsippet et rentefritt lån til formålet. Dette vil i praksis medføre en kostnad for fondet ut fra tapte renteinntekter.

Det vil ikke være praktisk mulig for Omsetningsrådet eller Arbeidsutvalget å gjøre vedtak om noe konkret lånebeløp da beløpet minsker ettersom produsentene betaler for kjøp av kvote. Problemet vil være av gjentagende karakter i kommende år. Kompensasjonen for omsetning av melkekvoter skal foretas i januar og endelig lånebeløp for året er heller ikke klart før i mars/april. Ordningen vil i praksis måtte forvaltes av Statens landbruksforvaltning.

Statens landbruksforvaltning har således behov for en hjemmel til å administrativt forestå denne mellomfinansieringen ved omsetning av melkekvoter.

I den grad noe ekstraordinært skulle oppstå samt når endelig lånebeløp for året foreligger vil Statens landbruksforvaltning orientere Omsetningsrådet.

Hva gjelder inndragning av kvoter vil dette forelegges Omsetningsrådet på vanlig måte.

Statens landbruksforvaltning valgte for øvrig å forestå mellomfinansieringen pr. 19.01.04. Statens landbruksforvaltning utbetalte kr 5 660 682 over fondet for omsetningsavgift på melk. Endelig "lånebeløp" for 2004 vil først være klart i mars/april.

I forhold til Statens landbruksforvaltnings forslag til vedtak fremmet lederen forslag til nytt pkt. B om at "inntil Omsetningsrådet har behandlet saken godkjenner Arbeidsutvalget at Statens landbruksforvaltning administrativt forestår mellomfinansieringen ved omsetning av melkekvoter av midler fra fondet for omsetningsavgift for melk".

Med hjemmel i forskrift 1996-11-28 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 4 og i Instruks for Arbeidsutvalget 29.09.1981 § 5, gjøres følgende

Vedtak:

- A Arbeidsutvalget foreslår for Omsetningsrådet at det gjøres følgende vedtak:
  - 1 Omsetningsrådet gir Statens landbruksforvaltning fullmakt til å administrativt forestå mellomfinansieringen ved omsetning av melkekvoter av midler fra fondet for omsetningsavgift for melk.
  - 2 Omsetningsrådet skal orienteres når det endelige beløpet for året foreligger.
- B Inntil Omsetningsrådet har behandlet saken godkjenner Arbeidsutvalget at Statens landbruksforvaltning administrativt forestår mellomfinansieringen ved omsetning av melkekvoter av midler fra fondet for omsetningsavgift for melk.

11. Markedsregulering melk – Oppgave for administrasjonsgodtgjørelse for 2. halvår 2003

Administrasjonsgodtgjørelsen i melkesektoren for 2. halvår ble fastsatt til kr 8 140 950 i møte i Omsetningsrådet 05.12.03.

Med brev av 12.01.04 sender TINE BA søknad om godtgjørelse for 2. halvår 2003 på kr 7 390 950 og brev av 27.01.04 for kostnader til etablering av TINE Råvare på kr 750 000, til sammen kr 8 140 950. TINE BA skriver at det har vært mer arbeid enn budsjettert relatert til markedsreguleringen i forbindelse med endringen av markedsordningen for melk. Dette p.g.a. arbeidet med endringer av forskriftene, og i arbeidet med å avklare roller og oppgaver for TINE Råvare, herunder TINE-avtalen. Arbeidsoppgavene og omfanget for øvrig har vært i henhold til forutsetningen i budsjettet.

Omsetningsrådet uttalte ifm. administrasjonsbudsjett for 2002/2003 at det var innforstått med at det vil påløpe ekstrakostnader som en del av arbeidet med å forberede en ny markedsordning. De kostnadene som er relevante her er markedsregulators ekstrakostnader ved endringer i markedsreguleringen som en følge av arbeidet med ny markedsordning. Det blir derfor foreslått at dette arbeidet dekkes etter regning etter en nærmere spesifikasjon som legges fram for Arbeidsutvalget i forbindelse med endelig bevilgning av kostnadsdekningen, begrenset oppad til kr 750 000.

I sitt brev av 27.01.04 skriver TINE BA at de i 2003 har hatt kostnader til konsulentoppdrag på ca. 80 mill. kroner. Det meste av dette (74,3 mill. kroner) er knyttet til oppgradering av logistikk/IT-systemet (MOVEX) og var arbeid som var planlagt gjennomført uavhengig av etableringen av TINE Råvare, men der etablering av TINE Råvare medførte ekstra kostnader pga. justeringer og tilpasninger. Av disse er kr 236 875 direkte dokumentert henført til eget oppdrag vedrørende TINE Råvare og reguleringsvirksomhet.

TINE BA dokumenterer at de har hatt kostnader på 2,1 mill. kroner knyttet til endringer og tilpasninger i sine programmer (Tarp) vedrørende melkeoppsamling (hos bonden) og levering av melk til meieriene/aktørene, og kostnader på kr 2,8 mill. kroner på grunn av endringer utover "normale" justeringer og oppgraderinger i sine leverandøravregnings-systemer.

De har videre hatt kostnader på kr 812 790 som er direkte knyttet til etablering av TINE Råvare under et eget prosjekt omtalt som "Administrativt verktøy for tidsregistrering". Dette har sin bakgrunn i et ønske om å ha best mulig dokumentasjon når det gjelder å ivareta kravet om et klart regnskapsmessig og administrativt skille mellom råvarehåndteringen og markedsreguleringen i TINE Råvare og i forhold til TINE Industri.

Etter dette er dokumenterte kostnader som direkte kan henføres til etableringen av TINE Råvare (råvarehåndtering og markedsregulering) på ca. 1,1 mill. kroner. I tillegg kommer en andel som indirekte kan knyttes til endringer av MOVEX og til endringer og tilpasninger av programvare vedrørende levering av melk til meieriene/aktørene som en følge av etableringen av TINE Råvare.

Det er ikke mulig å kunne få helt eksakte data for hvor mye av kostnadene ovenfor som kan knyttes opp mot markedsregulators ekstrakostnader ved endringer av markedsreguleringen. Med utgangspunkt i den dokumentasjon som er lagt fram mener Statens landbruksforvaltning at kr 750 000 framstår som et ikke urimelig beløp ifm. etableringen av TINE Råvare.

Med hjemmel i forskrift 28.11.96 nr. 1478 om retningslinjer for bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren, § 2 gjøres følgende

Vedtak:

Oppgaven for administrasjon av markedsreguleringen for melkesektoren for 2. halvår 2003 tas til orientering og kr 8 140 950 bevilges fra fondet for omsetningsavgift på melk.

12. Avsetningstiltak i melkesektoren – Synnøve Finden ASAs klage av 30.04.02 over vedtak i Omsetningsrådet 26.10.01 og 03.04.02 vedr. korreksjon av reguleringseksport av hvitost for perioden 01.07.97-30.06.00

1 Bakgrunn

Synnøve Finden ASA klaget i brev av 27.04.01 på godtgjørelse for eksport av hvitost for perioden 01.07.97-30.06.00. Omsetningsrådet vedtok 26.10.01 å korrigere oppgavene over levering av hvitost til eksport for denne perioden med kr 175 844 963, og at dette beløpet skulle tilbakebetales fra Tine Norske Meierier til fondet for omsetningsavgift for melk. I innstillingen til vedtaket av 26.10.01 ble det presisert at selve klagespørsmålet skulle behandles senere. Omsetningsrådet behandlet dette 03.04.02. I dette vedtaket heter det at:

Klagen avvises på formelt grunnlag i den utstrekning den gjelder vedtak som er fattet før 27.4.00, jf. forvaltningsloven § 31 tredje ledd.

Klagen kan tas til realitetsbehandling i den utstrekning den gjelder vedtak som er fattet etter 27.4.00. Synnøve Finden anses å ha rettslig klageinteresse.

Synnøve Finden anses imidlertid å ha fått medhold i klagens realitet i og med Omsetningsrådets vedtak av 26.10.01. Dette gjelder både i den utstrekning klagen gjelder vedtak som er fattet før 27.4.00 og i den utstrekning klagen gjelder vedtak som er fattet etter 27.4.00.

I brev av 30.04.02 fra Simonsen Føyen advokatfirma DA klager Synnøve Finden ASA til Landbruksdepartementet på dette vedtaket. De skriver at de er uenige i at klager har fått medhold i sakens realitet og ber om at klagen oversendes Landbruksdepartementet til avgjørelse.

2 Synnøve Finden ASA sin klage av 30.04.02

Synnøve Finden ASA bestrider i brevet av 30.04.02 at de har fått fullt medhold i sin klage av 27.04.01.

Synnøve Finden ASA anfører at forvaltningen ikke formelt kan avvise klagen i henhold til forvaltningsloven § 31 for så likevel å realitetsbehandle den. De anfører at de uansett kan påklage omgjøringsvedtaket av 3.4.02, og at det dermed er unødvendig å avvise klagen i henhold til § 31. De anfører videre at forvaltningen all den tid den har realitetsbehandlet klagen, har plikt til å behandle hele saken.

Synnøve Finden ASA hevder under henvisning til Landbruksdepartementets vedtak av 28.02.01 at saken bør behandles i henhold til § 35 og ikke i henhold til klagereglene i § 28.

Synnøve Finden ASA bestrider at deres klage av 27.04.01 skal danne utgangspunkt for fastsettelsen av preklusjonsfristen i forvaltningsloven § 31. De mener at deres brev av 07.02.00 til Omsetningsrådets sekretariat må betraktes som en klage og derfor danne utgangspunkt for preklusjonsfristen.

Synnøve Finden ASA mener at det er galt å legge Landbruksdepartementets vedtak av 28.02.01 til grunn for sin avgjørelse utfra at Omsetningsrådet har et selvstendig ansvar for å utrede grunnlaget for sine vedtak. De hevder videre at ikke alle kostnader tilknyttet omsetning i innenlandsmarkedet er relevante for reguleringseksporten. Det er derfor

praksis i reguleringssystemet å utelate kostnader som påløper ved omsetning i innenlandsmarkedet.

I klagen viser de også til to forhold som ikke var avklart når departementet gjorde sitt vedtak 28.02.01; kapitalkostnader og rabattnivåer i industrimarkedet, og at Synnøve Finden ASA har stevnet departementet til Oslo byrett 19.06.01.

3 Vurderinger av innholdet i klagen

3.1 Klagen over Omsetningsrådets vedtak av 03.04.02

SLF vil bemerke at en har tolket Synnøve Findens brev av 07.02.00 som en begjæring om omgjøring i henhold til forvaltningsloven § 35 av tidligere vedtak i Omsetningsrådet. Bl.a. på bakgrunn av Synnøve Findens omgjøringsbegjæring og påfølgende brev samt Landbruksdepartementets vedtak av 28.02.01, omgjorde Omsetningsrådet i vedtak av 26.10.01 tidligere vedtak om godtgjørelse for reguleringseksport. Hjemmelen for omgjøring var forvaltningsloven § 35.

Synnøve Finden hadde imidlertid 27.04.01 fremmet klage til Landbruksdepartementet i henhold til omsetningsloven § 11 fjerde ledd. Forvaltningen valgte å utsette behandlingen av denne formelle klagen til etter at omgjøringsvedtaket ble fattet for å unngå en forsinkelse av sistnevnte.

Forvaltningen la til grunn at omgjøringsvedtaket av 26.10.01 innebar at Synnøve Finden hadde fått medhold i klagen av 27.04.01 og mente en hadde fått signaler fra Synnøve Finden om dette, noe som innebar at det i utgangspunktet ikke var nødvendig å ta stilling til om Synnøve Finden hadde klagerett over Omsetningsrådets tidligere vedtak om godtgjørelse for reguleringseksport. Av prinsipielle grunner valgte forvaltningen likevel i ettertid særskilt å vurdere hvorvidt Synnøve Finden hadde klagerett, jf. Omsetningsrådets vedtak 03.04.02.

Omsetningsrådet la i vedtaket 03.04.02 til grunn at en kunne behandle Synnøve Findens klage som en omgjøringsbegjæring i henhold til forvaltningsloven § 35. (Omsetningsrådets omgjøringsvedtak av 26.10.01 var som sagt hjemlet i denne bestemmelsen.) Videre legges det til grunn at Landbruksdepartementet i annen instans kan behandle klagen som en omgjøringsbegjæring i henhold til omsetningsloven § 11 fjerde ledd. Reglene om rettslig klageinteresse og klagefrister i forvaltningsloven §§ 28-31 kommer ikke direkte til anvendelse ved behandling av omgjøringsbegjæringer i henhold til disse bestemmelsene. Omsetningsrådet vurderte imidlertid i vedtaket av 26.10.01 også forvaltningslovens regler om rettslig klageinteresse og klagefrister i forhold til Synnøve Findens klage av 27.04.01 - selv om disse bestemmelsene antakelig har liten betydning for Omsetningsrådet i og med at det ikke er noen generell klageadgang over Omsetningsrådets vedtak, jf. Ot.prp. nr. 67 (1990-91). I Omsetningsrådets vedtak heter det derfor at Synnøve Finden har rettslig klageinteresse, men at klagen avvises i henhold til forvaltningsloven § 31 i den utstrekning den gjelder vedtak som var over ett år gamle på klagetidspunktet.

I og med at Synnøve Finden i ettertid i sin klage av 30.04.02 presiserer at de ønsker sin klage behandlet i henhold til omgjøringsbestemmelsen i forvaltningsloven § 35, og ikke i henhold til de alminnelige klagereglene i §§ 28-31, er spørsmålet om avvisning uansett ikke lenger relevant i denne saken, og SLF foreslår derfor med hjemmel i forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a å oppheve avvisningsvedtaket av 03.04.02.

Det innebærer at det ikke er nødvendig å ta stilling til Synnøve Findens påstand om at brevet av 07.02.00 bør anses som en klage fordi foreldelsesfristen i henhold til § 31 tredje ledd ikke er aktuell hvis saken dreier seg om omgjøring i henhold til § 35.

Forvaltningen merker seg at Synnøve Finden i klagen av 30.04.02 gir uttrykk for at de ikke anser seg for å ha fått medhold i klagen av 27.04.01 gjennom Omsetningsrådets omgjøringsvedtak av 26.10.01 og vil derfor vurdere deres anførsler knyttet til dette nedenfor under pkt. 3.2.

3.2 Klagen over Omsetningsrådets vedtak om eksportoppgaver for hvitost i periode 01.07.97-30.06.00, jf særlig vedtaket av 26.10.01

Statens landbruksforvaltning er enig med Synnøve Finden ASA i at sekretariatet har en selvstendig utredningsplikt overfor Omsetningsrådet og at rådet har et selvstendig ansvar for å utrede grunnlaget for sine vedtak.

I den foreliggende saken har Omsetningsrådet gjort en selvstendig vurdering av det grunnlaget som departementet benyttet for sitt vedtak. Omsetningsrådet mente, med utgangspunkt i gjeldende regelverk for perioden 01.07.97-30.06.00, at det var rimelig å legge dette til grunn også for beregningene av eksporttap for hvitost for angjeldende periode. Dette framkommer også i pkt. 4.1 i protokollen i saken fra Omsetningsrådets møte 26.10.01. Statens landbruksforvaltning har imidlertid ikke foretatt egne prisundersøkelser og kontroller i innenlandsmarkedet. Dette ble ikke gjort fordi de undersøkelsene som allerede lå bak Landbruksdepartementets vedtak ble ansett som tilstrekkelige.

Statens landbruksforvaltning er også enig med Synnøve Finden ASA i at det må korrigeres for kostnader ved innenlandsk omsetning som ikke påløper ved reguleringseksport, samtidig som det også må korrigeres for eventuelle ekstrakostnader ved reguleringseksport, jf. § 5 i forskrift om bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren.

I forbindelse med framlegging av de første eksportoppgavene ble dette vurdert. Det ble den gang konkludert med at sparte kostnader var på omlag samme nivå som påløpte ekstra kostnader. Det eneste som ble tatt med var logistikkrabatten på 70 øre/kg som tilfalt norske industrikunder ved leveranser på over 1 200 tonn/år. Denne korreksjonen er gjennomført i alle senere eksportoppgaver fra TINE BA.

I protokollen fra Arbeidsutvalgets møte 23.10.98 vedrørende eksport av hvitost 1. halvår 1998 framgår det at:

”I retningslinjenes art. V, vedrørende eksport, er det slått fast at det i beregningen av oppstått pristap skal korrigeres for kostnadselementer som enten er spart inn eller som dekkes på annen måte. I ettertid etter at vedlagte oppgaver ble oversendt sekretariatet, har en sammen med Norske Meierier identifisert et slikt innspart kostnadselement som det bør justeres for. Konkret gjelder det en besparelse på kr 0,70 pr. kg som oppstår som følge av at eksportpartiene sendes ut i store volum under ett. Besparelsen på kr 0,70 tilsvarer en rabatt på samme beløp som ytes til industriaktører innenlands ved bestilling av store kvanta.”

Statens landbruksforvaltning har i møte med TINE BA forelagt klagen fra Synnøve Finden ASA og bedt de spesielt om å vurdere om det for perioden er kostnader som påløper ved

omsetning i innenlandsmarkedet eller ved reguleringseksport som det ikke er tatt hensyn til.

TINE BA viser i brev av 25.09.02 til møter og diskusjoner ved oppstart av markedsordningen for melk om hva som skulle inngå i markedsreguleringen og hvordan kostnader skulle dekkes. De viser også til at det den gang ble diskutert hvilke kostnader som eventuelt skulle korrigeres. De mest relevante kostnadene å vurdere er kostnader til markedsføring og salg rettet mot det innenlandske industrimarkedet, samt kostnader ved reguleringseksport utover pristap, renter, frakt og forsikring. TINE BA skriver at ved gjennomgangen ved oppstart av ordningen ble ekstra kostnader utover pristap, renter, frakt og forsikring vurdert til å være høyere enn sparte kostnader til markedsføring og salg. Disse ekstra kostnadene var, ifølge TINE BA, i første rekke knyttet til reguleringseksport til Japan. Disse påløp på grunn av ekstra bedømmelser/prøveuttak av osten, besøk av japanske kunder i Norge før hver sending, samt egne reiser til Japan for å diskutere pris og kvalitet på Norvegia.

TINE BA skriver i brevet 25.09.02 at de på grunnlag av gjennomgang av sine kalkyler fra perioden før 01.07.00 ikke har godt nok grunnlag til å kunne kvantifisere ikke påløpne kostnader eller ekstra kostnader spesifisert på de ulike artiklene. Etter dette er TINE BA blitt bedt om å dokumentere påstandene i brevet av 25.09.02 på mer aggregert nivå.

I brev av 20.11.02 skriver TINE BA at på grunnlag av gjennomgang av tidligere budsjetter og regnskap for internasjonale avdeling fra avtaleåret 1999/2000, viser de at, etter korreksjon for merkevareeksport og lønn- og kontorkostnader under administrasjonskostnadene, så utgjør ekstra kostnader i forbindelse med reguleringseksporten 66 øre pr. kg.

Resultater fra etterkontrollen for periodene etter 01.07.00 viser at kostnader til markedsføring og salg av ost til det innenlandske industrimarkedet for Norvegia utgjør ca 65 øre pr. kg. Det er liten grunn til å anta at denne var høyere i perioden 01.07.97-30.06.00. Når det gjelder kostnader til produktutvikling finnes det ikke data for dette for angjeldende periode. TINE BA opplyser at disse kostnadene uansett er ubetydelige for et standardprodukt som Norvegia. Forøvrig kan man også hevde at produktutvikling for produkter som i utgangspunktet er rettet mot det innenlandske markedet også kan resultere i høyere pris ved reguleringseksport, og således lavere reguleringskostnader.

Statens landbruksforvaltning finner at man med utgangspunkt i den dokumentasjonen som TINE BA har lagt fram, og nivået på markedsføring og salg samt produktutvikling av ost til det innenlandske industrimarkedet for Norvegia, ikke har grunnlag for å overprøve de vurderingene som sekretariatet og Arbeidsutvalget la til grunn i 1998, og mener derfor at det ikke er grunnlag for å foreta ytterligere korreksjoner for perioden 01.07.97-30.06.00 utover de som allerede er foretatt.

I klagen er det vist til at kapitalkostnader og rabattnivåer ikke var avklart når departementet gjorde sitt vedtak. Omsetningsrådet har i tredje siste ledd under pkt. 4.2 i protokollen fra møtet 26.10.01 eksplisitt vist til Synnøve Finden ASAs stevning av 19.06.01 og sagt at *”dersom stevningen eller anmodningen om omgjøring fører til endringer i departementets vedtak, må konsekvensene av dette vurderes i forhold til eksportoppgavene for angjeldende periode”*. Dette betyr at Statens landbruksforvaltning

eventuelt vil komme tilbake til Omsetningsrådet med en sak om dette når resultatet av stevningen er rettskraftig.

Statens landbruksforvaltning har ventet med å fremme saken overfor Omsetningsrådet fordi en i 2003 fant det hensiktsmessig å avvente resultatet av Synnøve Finden ASAs stevning av 19.06.01. Denne var opprinnelig berammet til høsten 2003. Arbeidsutvalget ble orientert om denne vurderingen. Hovedforhandlingene er etter dette blitt utsatt og det er usikkert om når den evt. vil bli behandlet. I lys av dette, og for at saken ikke skal trekke for mye ut i tid, har Statens landbruksforvaltning funnet det hensiktsmessig å fremme denne nå.

Med hjemmel i henholdsvis forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a og omsetningsloven § 11 fjerde ledd gjøres følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår at Omsetningsrådet gjør følgende vedtak:

1. Omsetningsrådets vedtak av 03.04.02 om avvisning (vedtakets første avsnitt) oppheves.
2. Synnøve Findens klage over Omsetningsrådets vedtak av 03.04.02 tredje avsnitt tas ikke til følge, og oversendes Landbruksdepartementet.

13. Oppnevning av varamedlem i Omsetningsrådet

I brev av 30.1.04 oppnevner Landbruksdepartementet Sissel J. Monsvold som varamedlem i Omsetningsrådet. Hun erstatter Ayse B. Hagelia som representant fra Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon. Funksjonstiden for medlemskapet er f.o.m. 29.1.04 t.o.m. 30.06.04.

Vedtak:

Arbeidsutvalget tar Landbruksdepartementets oppnevning til etterretning.

Det ble avtalt å avholde telefonmøte i Arbeidsutvalget 05.03.04, kl 09:00.

Møtet var slutt kl. 12:00